

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ФІЛОСОФІЯ**

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
Спеціалізація: **І7.01 Фізична терапія**
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**
Код освітнього компонента в освітньо-професійній програмі: **ОК 5**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **II (осінній)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2025–2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **освітні компоненти соціального, філософського та історичного профілю**

Кафедра/підрозділ: **кафедра філософії та суспільних наук**, пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх
Керівник освітнього компонента: **проф. Карпенко Катерина Іванівна**
email: **ki.karpenko@knu.edu.ua**

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knu.edu.ua/course/view.php?id=6301>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вивчення дисципліни «Філософія» спрямоване на ознайомлення студентів з головними досягненнями філософської думки, визначення світоглядної, методологічної та аксіологічної ролі філософії в розвитку сучасного суспільства; аналіз зв'язку філософських концепцій з проблемами сучасної соціальної роботи; оцінку місця та ролі соціальної роботи в загальнолюдській культурі; аналіз евристичних можливостей сучасної філософії у визначенні онтологічного та гносеологічного статусу соціальної роботи у контексті нових технологій, глобалістики та проблем біоетики.

МЕТА КУРСУ: надання студентам цілісного уявлення про специфіку філософського знання, формування в них основних принципів філософського розуміння світу на основі базових філософських категорій, розкриття шляхів формування філософськи обґрунтованого світогляду, наочний показ творчої ролі філософії у сучасній культурі, обґрунтування необхідності засвоєння філософського знання з метою використання його у майбутній медичній діяльності.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

РН 03. Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

РН 06. Розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі; розуміти основні філософські категорії та поняття.

РН 07. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.

РН 16. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, зокрема у мультидисциплінарній команді.

РН 19. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання з допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (20 год.):**

1. Світогляд людини і філософія
2. Філософія Античності, Середньовіччя та Відродження
3. Філософія Нового та Новітніх часів
4. Українська філософія: виникнення, періодизація, тенденції розвитку
5. «Буття» і «матерія» як філософські категорії. Свідомість як відображення та діяльність
6. Пізнавальне ставлення людини до світу
7. Діалектика як філософська теорія і метод та її альтернативи
8. Людина у філософському вимірі. Сутність та призначення людини
9. Суспільство як матеріальна система. Духовне життя суспільства
10. Культура як філософська проблема. Філософські аспекти глобалістики

Перелік тем практичних занять (20 год.):

1. Світогляд людини і філософія
2. Філософія Античності, Середньовіччя та Відродження
3. Філософія Нового та Новітніх часів
4. Українська філософія: виникнення, періодизація, тенденції розвитку
5. Свідомість як відображення та діяльність.
6. Пізнавальне ставлення людини до світу
7. Діалектика як філософська теорія і метод та її альтернативи
8. Суспільство як матеріальна система. Духовне життя суспільства
9. Культура як філософська проблема.
10. Філософські аспекти глобалістики

Перелік тем самостійної роботи здобувачів вищої освіти (50 год.)

1. Світогляд людини і філософія. Взаємозв'язок між філософією, наукою та медициною. Медицина і релігія: характеристика моральних взаємовідносин
2. Українська філософія: виникнення, зв'язки, періодизація, тенденції розвитку
3. «Буття» і «матерія» як філософські категорії. Способи та форми існування матерії
4. Пізнавальне ставлення людини до світу. Наукове пізнання. Специфіка наукового пізнання у медицині
5. Біоетика та медичний експеримент. Проблема інформованої згоди. Феміністська та гендерна критика біоетики
6. Людина у філософському вимірі. Духовність людини як фундамент її здоров'я. Зв'язок здоров'я і хвороби з моральним вибором людини
7. Сутність та призначення людини. Проблема життя у ціннісному дискурсі. Життя як вища цінність. Соціально-філософське розуміння евтаназії, її альтернативи.
8. Суспільство як матеріальна система. Технізація суспільства та технізація медицини як процес опредмечування природи. Духовне життя суспільства
9. Моральний вимір відповідальності лікаря. Відповідальність як основа етичного коду лікаря. Лікарська помилка та ятрогенії.
10. Правові та моральні аспекти у медичній діяльності

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання індивідуальних творчих робіт, виступ із доповіддю, опрацювання джерел.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>).

Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка порушення граничних термінів виконання індивідуального завдання, яке слід перевірити упродовж 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал (АСУ). Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70–120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Оцінка за залік становить від 120 до 200 балів.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи у межах вивчення освітнього компонента: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1–2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи у межах вивчення освітнього компонента:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона;
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото;
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle.

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Філософія: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів / кол. авторів; кер. автор. кол. А.О. Приятельчук. – Київ: Вадекс, 2021.– 560 с. ISBN 978-966-9725-75-2
2. Хрестоматія з історії європейської філософії: навчальний посібник для самостійної роботи студентів / ред. В. Петрушенко. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 572 с.
3. Еко У., Федріга Р. Історія філософії. Т.1 Античність та Середньовіччя/ Умберто Еко, Рікардо Федріга/ Харків: Фоліо, 2021. – 555 с. ISBN : 9789660397842
4. Рассел Б. Історія західної філософії /Бертран Рассел, пер. з англ.: Лісняк Ю., Тарашук П. / Харків: Фоліо, 2023. – 864 с. ISBN : 9786175516522

5. Philosophy and General Philosophy of Medicine: study guide / I. V. Vasylieva, A. Yu. Vermenko.
Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2019. 240 p.

Зав. кафедри філософії та
суспільних наук, проф.

К.І. Карпенко